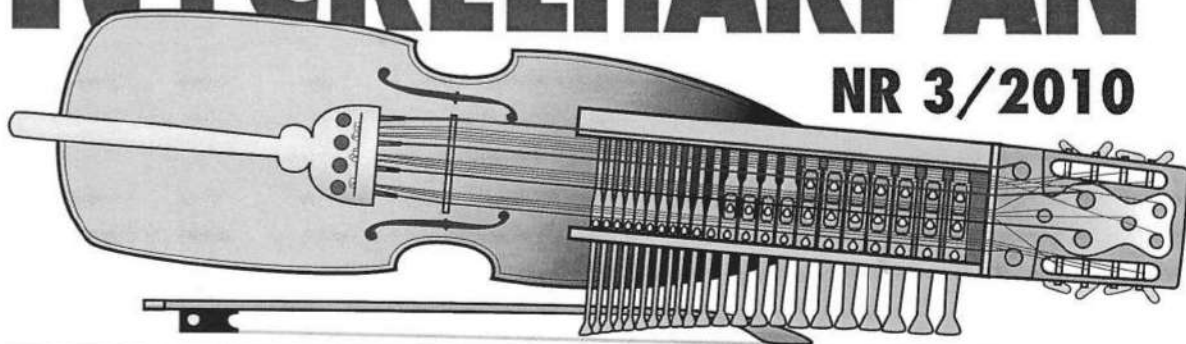
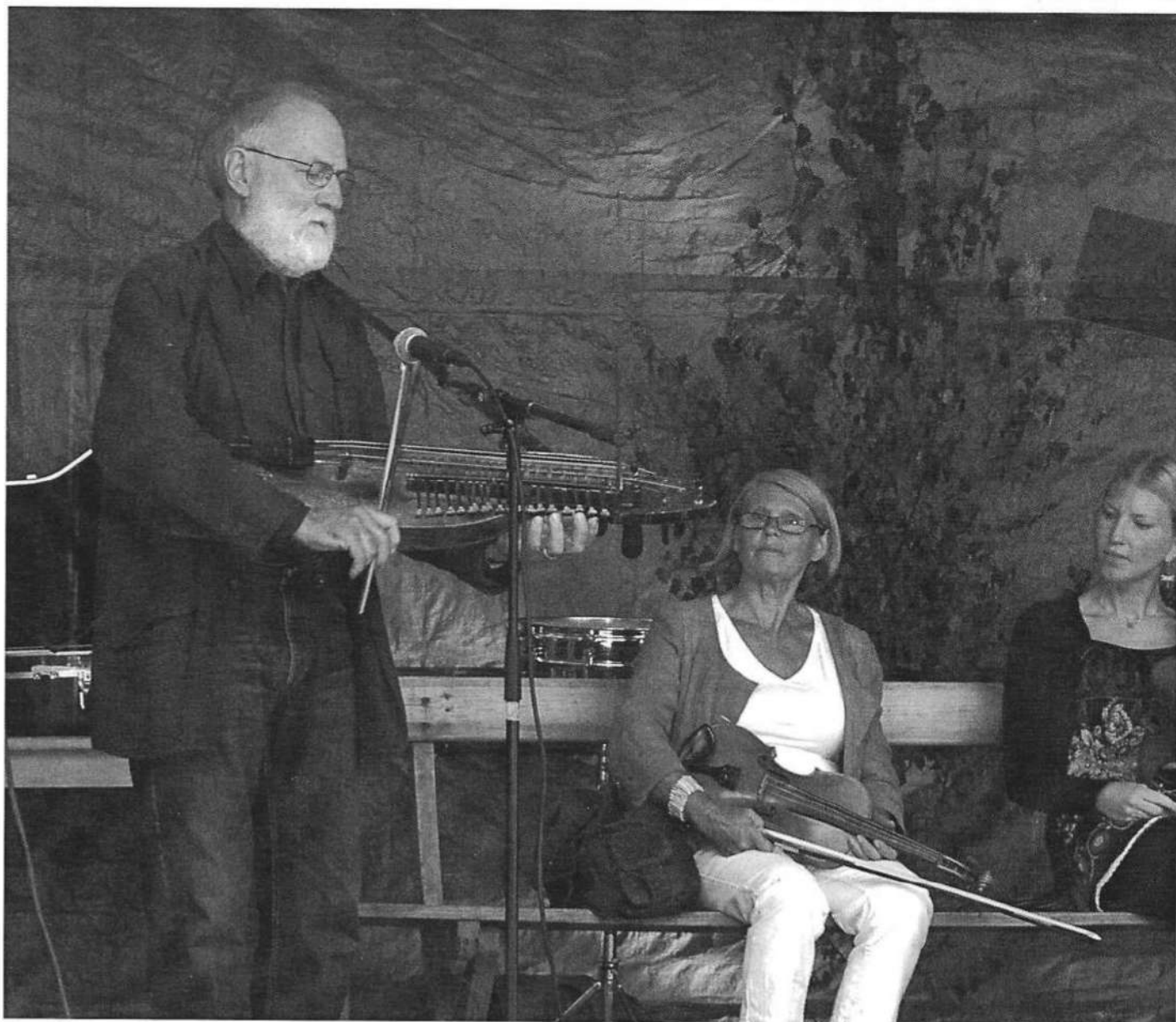

NYCKELHARPAN

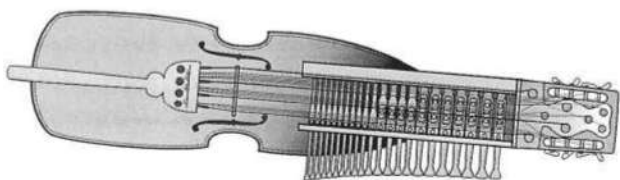
NR 3/2010

FÖRENINGEN NYCKELHARPANS MEDLEMSTIDNING

ERIC SAHLSTRÖMS MINNESFOND
SPELA HÄNDEL OCH ROMAN PÅ NYCKELHARPA
BARNNYCKELHARPSPROJEKTET I HAMN
ÅRHUNDRADETS SPELMANSSTÄMMA • M. M.

NYCKELHARPAN NR 3/2010

Årgång 25.

Medlemstidning för Föreningen Nyckelharpan.

Utkommer med 4 nr per år. ISSN 1401-2936

Adress: Föreningen Nyckelharpan, c/o Möllerman
Riddarstigen 17A, 183 30 Täby.

Ansvarig utgivare: Sture Möllerman.

Redaktion: Sture & Marianne Möllerman.

Artiklar och bilder ur Nyckelharpan får ej kopieras för
publicering utan medgivande från redaktionen.

Material till nästa nummer skall vara på redaktionen
senast 10 november.

MEDLEMSKAP

Årligt medlemskap i Föreningen Nyckelharpan erhål-
les mot inbetalning av 160 kr på föreningens plusgiro
nr 491 82 94-2.

FÖRENINGEN NYCKELHARPANS STYRELSE

	Telefon
Ordförande Sture Möllerman	08-768 13 66
Kassör Paul Westman	08-649 22 09
Sekreterare Monica Hedelius	08-754 24 57
Ledamot Anders Hägg	08-581 660 71
Ledamot Kerstin Käverud	070-399 92 98
Ledamot Bo Nilsson	08-716 96 96
Ledamot Kerstin Svanström	08-35 22 00

Adressändringar skickas till
Paul Westman, Sotholmsvägen 20, 122 48 Enskede

Föreningen Nyckelharpan org. nr 802011-4289

Titta gärna på föreningens hemsida!
www.nyckelharpan.org

OMSLAGSBILDEN

Ingvar Jörpeland, en av styrelsemedlemmarna i Eric Sahl-
ströms Minnesfond, spelar på Tegelsmoradagen.

Läs mer om fonden på sista sidan.

Foto Sture Möllerman

INNEHÅLL

i detta nummer

Nyckelharpsprojektet i Italien	sid. 3
Århundredets spelmansstämma	sid. 4
Workshop med kusinen i stråkfamiljen	sid. 4
Spelträffar i Kvarnstugan Brottbö	sid. 4
Spela musik av Händel eller Roman på nyckelharpa	sid. 5
Menuett nr 12	sid. 5
Barnnyckelharpsprojektet i hamn	sid. 6-7
Eric Sahlströms Minnesfond	sid. 8

Grattis Sonia och Peter m fl!

Vid senaste riksspelmansstämman som i år hölls i Tensta,
norr om Uppsala, tilldelades Sonia Sahlström och
Peter "Puma" Hedlund Zornmärket i guld! Det är
till skillnad från brons och silvermärket något som man ej
kan "spela sig till". Denna utmärkelse är få förunnad och
erhålls endast efter mycket förtjänstfull insats. Sonia fick
utmärkelsen med motivering "För mästertligt
och traditionsrikt spel av låtar från Uppland"
och Peter för "Mästertligt, briljant och tra-
ditionsmedvetet nyckelharpospel".

Av de spelmän som i år presenterade
sina färdigheter för Zornmärkesjuryn
erhöll inte mindre än 19 st silvermärket (nytt
rekord!?) och kan nu titulera sig riksspelmän.
Av dessa var tre st nyckelharpspelare. Magnus
Holmström hemmahörande i Umeå, Ann-Christine Eriks-
son från Ingmarsö och Ida Blomkvist från Nyköping.

"VM i nyckelharpa" hölls i år på Skansen, Stockholm.
Där tog Emilia Amper hem segern på kromatisk nyckelharpa
och Björn Björn på gammelharpa.

EO DIGITAL AB

EO Digital AB är Föreningen Nyckelharpan's sponsor
i form av mycket generösa villkor vid tryckning av vår
medlemstidning. Vi tackar alla hos företaget som på
detta sätt stödjer vår verksamhet.

Besökte du många spelmansstämmor denna sommar? Är du nöjd med dina musikinsatser? Mötte du många spelkamrater? Fick du lära dig några nya låtar?

Själv ser jag tillbaka och konstaterar att min spelsommar var riktigt bra. Bortsett från regnet över de många spelmännen och besökarna vid ÅRHUNDRADETS SPELMANSSTÄMMA på Skansen i Stockholm. Det tog tre dagar innan mina skinnbyxor hade torkat. Och jag kunde konstatera att mitt mjuka nyckelharpsfodral ej är vattentätt. Dessbättre tog harpan ingen skada. Mer om denna dag på nästa sida.

De många andra spelmansstämmorna och träffarna som jag också deltog i avlöpte desto bättre. Allt från en liten familjär träff i Bergsjö med sill, grillad älg, fioler, harpor och dragspel till en heldag med dansspel på Bollnässtorget Skansen, där Täby Spelmansgilles olika konstellationer stod för programmet. Den senare spelningen med smörgås och kaffe som enda lekamliga intag. Men så 'nt har mindre betydelse när man har kul och får spela i goda vänners lag.

Nu ser jag fram emot en lika fin spelhöst.

Sture Möllerman, ordf.

Nyckelharpsprojektet i Italien

Under fyra dagar i Italien i juni var det dags för det andra mötet inom EU-projektet CADENCE som Eric Sahlström Institutet deltar i tillsammans med två skolor på kontinenten som också har nyckelharpsundervisning, Burg-Fürsteneck i Tyskland och Italienska Scuola di Musica Popolare i Forlimpopoli. Projektet handlar om vuxenundervisning med inriktning på kultur och då särskilt nyckelharpan. Deltagande nyckelharpspelare från Sverige är Emilia Amper, David Eriksson, Josefina Paulson och Ditte Andersson. Från ESI deltar också Michael Näslund, Håkan Larsson och Esbjörn Hogmark.

Den Italienska skolan i Forlimpopoli är närmast en kombination av en förening med medlemsavgifter och ett studieförbund med historiska kopplingar till den politiska vänstern. Under mötet var det lektioner med de kontinentala nyckelharpisterna och pedagogerna Marco Ambrosini och Didier Francois. Och dessutom repetitioner inför konserten som hela nyckelharpsgruppen med sammanlagt 13 nyckelharpister från de tre länderna gav en varm kväll under mat- och musikfestivalen Festa Artusiana. Den svenska delegationen fick hålla låda på scenen en stund innan strömmen bröts vid midnatt.

I programmet ingick också ett besök vid havet och ett saltbruk som än idag producerar salt med urgamla metoder. Det första mötet med CADENCE var i Tobo i vintras och det tredje mötet blir i Tyskland i oktober. Projektet avslutas nästa sommar.

Håkan Larsson

ESI i höst

**Lör 16 okt.
Låtar på munspel**

Kurs 1. John Erik Hammarberg tar hand om er som redan spelar låtar på munspel.
Kurs 2. Håkan Larsson visar nybörjare grunderna i tungbasspel.
Tag med ett munspel i G-dur.
Tid: kl 10-17. Avgift: 800 kr inkl lunch och fika.
Välj en av kurserna. Ladda ned anmälningsblanketten på www.esitobo.org eller beställ den på 0295-34295. Skicka den senast 30/9 till Eric Sahlström Institutet, Bruksgatan 3, 74850 Tobo.

**20-21 nov.
Sjung & Berätta. Helgkurs med
Agneta Stolpe**

**27-28 nov.
Låtkurs med Mia och Micke Marin**
Mer info på www.esitobo.org eller 0295-34290

**23/9. Skivsläppskonsert
med Daniel Pettersson**
**Säsongens Tobotorsdagar
börjar i oktober**

www.esitobo.org • 0295-342 90 • info@esitobo.org

ERIC SAHLSTRÖM INSTITUTET
NATIONELLT FOLKMUSIKCENTRUM I TOBO

Århundredets Spelmansstämma

Regn, regn, regn. I vanliga fall brukar det sluta regna om man spelar Trolens Brudmarsch, men denna gång hjälpte inte ens detta gamla beprövade medel. De tiotusen besökarna och spelmännen på Skansen i Stockholm denna lördag kunde inte annat än dra på sig regnkläderna eller fälla upp sina paraplyer. Att dra sig hemåt var inte att tänka på, för ett så fint och välorganiserat program var nog länge sedan Skansen kunde bjuda på. Tack, Ingela Thalén Folkdansringens ordförande, som höll i alla tåtar.

Först ett digert program från Sollidenscenen med ett flertal riksspelmän, där efter spel till dans mellan regnskurarna på Bollnästorget samtidigt som olika spelmän/spelgrupper framträdde på i stort sett varje gård eller stuga. Många grupper som hade tilldelats plats utomhus fick söka skydd för regnet under de tak som eventuellt fanns att tillgå. De flesta gårdshus var inte öppna. Ett av undantagen var IOGT-lokalen Brofästet där Uplands Spelmansförbund med flera av sina grupper och kända spelmän höll konsert.

Sent på lördags eftermiddag blev man tvungen att ställa in utomhusdansen på Bollnästorget. Regnet blev bara för mycket!

Den avslutande konserten på Sollidenscenen med Benny Andersson och Orsa spelmän plus några skönsplande damer kunde ändå genomföras och det med en mycket tapper men

En mindre grupp ur Täby Spelmansgille, fr vänster Sture och Marianne Möllerman, Berit Sandström-Lundman, Laila Traunmüller och Per Bengtsson hade fått Hazeliussgården som spelplats men hann även med ett framträdande hos Uplands Spelmansförbund som blivit tilldelat IOGT-lokalen Brofästet.

Foto Anders Hägg

genomblöt publik.

Påföljande dag – söndag – fortsatte spelet, men många hade nog liksom jag fått nog av lördagens väta och föredrog därför att stanna hemma. Synd, för även den här dagen bjöd på flera folkmusikaliska upplevelser. Bland annat "Världsmästerskap i nyckelharpspel" där Emilia Amper tog hem titeln på kromatisk harpa och Björn Björn på gammelharpa. Stort Grattis!

Sture Möllerman

Workshop med kusinen i stråkfamiljen

Eric Sahlström Institutet erbjuder i samarbete med Stallet i Stockholm den 6/11 och Musik i Syd i Växjö den 28/11 tillfälle för stråklärare att gratis prova på att spela nyckelharpa. Förhoppningen är att fler stråklärare med såväl folkmusik som klassisk inriktning ska kunna ta in nyckelharpa i sin undervisning. Erik Rydvall håller i workshopen och kommer också att ha en workshop under pedagogdagarna vid Kungl. Musikhögskolan i Stockholm i höst.

Håkan Larsson

Spelträffar i Kvarnstugan Brottby

De så populära spelträffarna i den gamla kvarnstugan i Brottby, Vallentuna, där många nyckelharpspelare brukar samlas, har i höst utvidgats till att bli två träffar i stället för som tidigare bara en.

Datum för kommande träffar är 30 september och 25 november. Spelet börjar kl 19 och brukar pågå till sent in på kvällen. Kaffeservering sker till självkostnadspris.

Fler upplysningar kan du få från ehrman.maria@telia.com

Spela musik av Händel eller Roman på nyckelharpa

Nu är det dags att förverkliga en idé vi haft en längre tid. För dig som också gillar tidig musik som t ex Händel eller Roman och skulle vilja spela lite sådant på nyckelharpa, kallar vi till en första träff nu i höst, där vi plockar fram några enklare stycken.

Förutsättningen för att kunna delta är naturligtvis att du är medlem i Föreningen Nyckelharpan och har kommit en bit på väg som nyckelharpspelare. Det är också en fördel om du hjälpligt kan läsa noter och överföra detta till ditt spel. Svårighetsgraden framgår av exemplet nedan.

Naturligtvis kommer vi att arbeta med två eller tre stämmor och alla kommer att prova på samtliga av dessa.

Klarar du av nedteckningen ovan utan svårigheter och känner för utmaningen att delta i vår spelträff, är du välkommen att anmäla dig. Blir vi tillräckligt många och försöket faller väl ut, kommer vi att göra en fortsättning.

Tid och plats denna gång blir lördagen den 16 oktober kl 10-15 på Skogberga Spelmansgård i Täby, invid Prästgårdsvägen mellan Täby Kyrkby och Löttinge. Där är miljön den rätta för den musik vi tänker spela. Dessutom finns goda

parkeringsmöjligheter för dig som kommer med egen bil. I annat fall kan du bli hämtad vid Roslagsbanans station i Täby Kyrkby.

Anmäl ditt deltagande snarast till Sture Möllerman
på telefon 08 - 768 13 66 alt. 070 - 438 64 15.

Deltagaravgiften 100 kronor, som betalas på plats, inkluderar sopplunch och fika.

Välkommen!

Aren 1734 - 1736 satt en ung musikstuderande i Stockholm, Jöns Erickson, och skrev noter för övnings skull. Det blev till slut en bok med omkring 150 olika stycken. Några av dessa finns publicerade i Åke Öhmans bok "Låtar

och Visor från Roslagens Skärgård".

Denna lilla menuett "ligger väldigt bra till" för nyckelharpa och är ytterligare ett exempel på vad vi kan arbeta med under vår träff nu i höst.

MENUETT NR 12

Ur Jöns Ericksons notbok

Mia Naucler chef för Perstorps musikskola med eleverna Alva Reitz och Saga Gärdby

Barnnyckelharsprojektet i hamn

Vi har tidigare här i tidningen Nyckelharpan rapporterat om byggandet av barnnyckelharpor som skett på initiativ och under uppsikt av Eric Sahlström Institutet i Tobo. Idén med detta projekt är att kunna hyra ut instrument till unga nyckelharpsentusiaster.

Många musklärare med yngre elever som vill börja spela nyckelharpa, men där bristen på små instrument gör detta omöjligt, har nu möjlighet att vända sig till Eric Sahlström Institutet*) för att därigenom få kontakt med någon av de tolv instrumentbyggarna.

Bosse Nilsson från Nacka som varit med och byggt barnnyckelharpor berättar att

Olle Plahn gjorde tre harpor, varav en ska till Sala där Nia Kuoppala undervisar och två ska till Sigurd Sahlströms elever i Falun. Olle gjorde dessutom två "bonusharpor" och de är redan i Tyskland.

Enar Magnusson från Umeå har tre barnharpor placerade hos Magnus Holmström i skolan i Kista.

Bertil Hallgren har tre barnharpor i Uppsala hos Sonja Sahlström.

Bosse Nilsson har själv överlämnat en av sina harpor till Sandra Martelur som är verksam i Ekerö Kulturskola.

Red.

I Perstorps musikskola fick Alva Rietz och Saga Gärdby sina nyckelharpor, byggda av *Bo Nilsson* Härnösand. Här ses de med musikskolans chef Mia Naucler, fulla av förväntan och entusiasm att få sätta igång och spela på sina nyckelharpor.

Vi tycker det är jätteroligt att detta projektet har blivit av så att vi kan ha nyckelharpa i utbudet bland övriga instrument, säger Mia. Innan har ju eleverna varit tvingade att ordna nyckelharpan själva och det är inte det lättaste, och ännu svårare att hitta trekvarts modell. Så hittills har vi bara haft en elev på nyckelharpa.

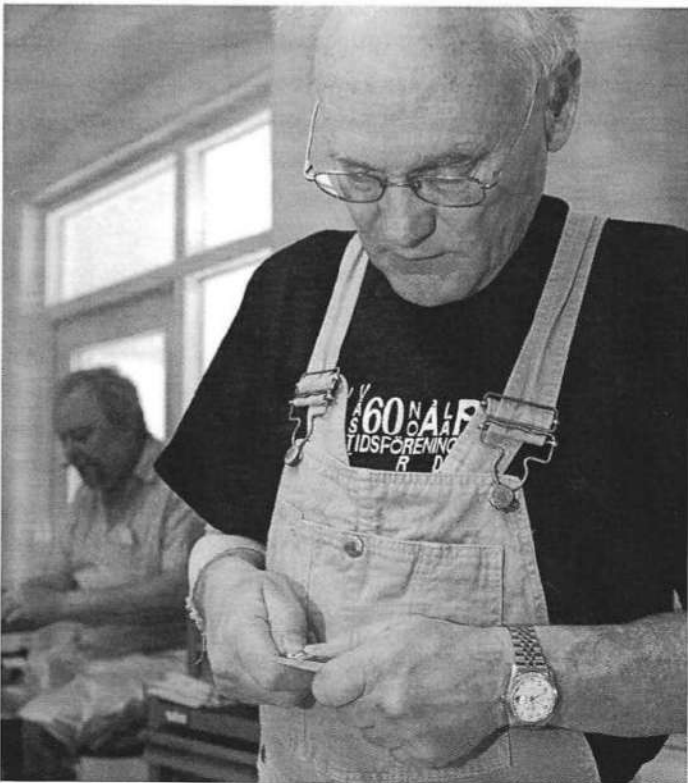
Också roligt för stråkläraren Patrik Dahlin att få undervisa på sitt huvudinstrument. Vi hoppas att ESI på Tobo fortsätter med projektet så att vi kan erbjuda nyckelharpa på Perstorp musikskola i fortsättningen med. Vi hoppas att vi får se och höra mer av Alva och Saga på nyckelharpscenerna framöver.

Patrik Dahlin

En tvättakta skåning från Perstorp som är riksspelman "för drivet och traditionsfullt spel av Upplandslåtar".

Bosse Nilssons från Nacka anm.

*) Eric Sahlström Institutet tel. 0295 - 342 90

Bo Nilsson från Härnösand täljer på en nyckel till en av sina barnharpor. I bakgrunden syns Olle Plahn.

Sandra Martuleur med en nyckelharpa byggd av Bo Nilsson, Nacka.

Rektor Anna Levahn, Sandra Martuleur och lärare Lennart Lundblad i Ekerö Kulturskola tar emot Bo Nilssons nyckelharparpa.

BSVERIGE
PORTO
BETALT

FÖRENINGSBREV

Föreningen Nyckelharpan c/o Möllerman, Riddarstigen 17A, 183 30 Täby

Delar av styrelsen för Eric Sahlströms Minnesfond på Tegelsmoradagen. Ingvar Jörpeland, Marianne Möllerman, Erika Lindgren, Sonia Sahlström och Cajsa Ekstav. Övriga i styrelsen är Benny Andersson, Esbjörn Hogmark, K G Marklund och Erik Vallin.

Eric Sahlströms Minnesfond

Spelmannen och nyckelharpsbyggaren Eric Sahlström gick ur tiden den 7:e juni 1986. På Initiativ av Esbjörn Hogmark och Gösta Sandström, båda spelkamrater till Eric, bildades kort därefter, tillsammans med Gunnar Ahlbäck, Eric Sahlströms Minnesfond.

Fonden, som fortfarande är ytterst aktiv, har som målsättning bl.a. att

- bevara och föra vidare den sahlströmska låtspels- och nyckelharpstraditionen
- uppmuntra låtspel
- främja vetenskaplig forskning och dokumentation inom folkmusikens område
- understödja undervisnings- och studieverksamhet

NÅGRA AV FONDENS MER OMFATTANDE VERKSAMHETER

- Minneskonsert i Universitetsaulan i Uppsala 1987.
- Nothäfte med Eric Sahlströms kompositioner och ett urval av traditionella låtar efter hans far och farfar.
- "Boken om Eric Sahlström".

- Faksimiltryck av "Notsamling från Löfstabruk" i tre band.
- Staty 1992 vid Tegelsmora kyrka. Konstnär Ingvar Jörpeland.
- Årliga utdelningar av stipendier i form av kursplatser vid Ekebyholmskursen, till lovande ungdomar. Totalt har åttio ungdomar fått stipendium.
- Hösten 1995 initierades idén om att etablera ett folkmusikinstitut i Tobo. Eric Sahlström Institutet.
- Ekonomiskt bidrag lämnas till ESIs ungdomskurser i folkmusik.
- CD-utgåvor från live-konserter. "Eric&Lasse" med Eric Sahlström och Leonard "VikstaLasse" Larsson. "Eric&Gösta" med Eric Sahlström och Gösta Sandström.

Oavkortat överskott från försäljning av fondens material, plus gåvor från organisationer och enskilda, gör att Eric Sahlströms Minnesfond kan arbeta vidare för folkmusiken.

Fondens plusgirokonto är 46 10 53 - 1
www.ericsahlstrom.se